

ÜNİVERSİTELER TARAFINDAN AÇILAN LİSE YAZ OKULU PROGRAMLARININ ÖĞRENME STİLLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr.Ayşin KAPLAN SAYI*

ÖZ

Bu çalışmanın öncelikli amacını üniversitelerin açtıkları programların Kolb öğrenme stilleri açısından incelenmesi oluşturmaktadır. Bu sebeple 2015-2016 öğretim yılı yaz döneminde üniversitelerin lise yaz okulu programlarında açtıkları dersler incelenmektedir. Çalışmanın ikinci amacı ise, İstanbul Aydın Üniversitesinde açılan lise yaz okulu programına katılan öğrencilerin baskın öğrenme stilleri açısından programda açılan derslerin incelenmesidir. Araştırmada karma yöntem araştırma desenlerinden gömülü (içeyerleşik) desen kullanılmış olup; nitel yöntem ön planda nicel yöntem ise ikinci plandadır. Araştırmanın nitel kısmında; lise yaz okulu programlarındaki derslerin öğrenme stillerine göre sınıflandırılması için araştırmacı tarafından oluşturulan "Kontrol Listesi" kullanılmıştır. Araştırmanın nicel kısmında ise 2015-2016 öğretim yılı yaz döneminde İstanbul Aydın Üniversitesinde yürütülen lise yaz okulu programına katılan öğrencilerin baskın öğrenme stillerini belirleyebilmek amacıyla, Aşkar ve Akkoyunlu (1993) tarafından Türkçeye uyarlanan Kolb Öğrenme Stili Envanteri (1985) kullanılmıştır. Araştırmanın nitel kısmının örneklemini 2015-2016 öğretim yılının yaz döneminde açılan 11 üniversitenin lise yaz okulu oluştururken; nicel kısmının örneklemini ise İstanbul Aydın Üniversitesi lise yaz okulu programına katılan 14-17 yaş arasında 42 öğrenci oluşturmaktadır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi kullanılarak; yüzde ve frekans olarak sunulmaktadır. Bu kapsamda ulaşılan 11 üniversitenin en çok ayırıştırılan (n=131) ve en az yerleştiren (n=81) öğrenme stiline yönelik derslere yer verdiği görülmüştür. İstanbul Aydın Üniversitesinde hazırlanan lise yaz okulu programına katılan öğrencilerin baskın öğrenme stilleri ile programda verilen derslerin dağılımı arasında tutarlı bir ilişki olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Zenginleştirilmiş Eğitim, Lise Yaz Okulu, Öğrenme Stilleri

ANALYSIS OF HIGH SCHOOL SUMMER SCHOOL PROGRAMS OFFERED BY UNIVERSITIES IN TERMS OF LEARNING STYLES

ABSTRACT

The primary focus of this study is to examine the programs of summer high schools organized by universities according to Kolb learning styles. Thus, the lessons of the summer programs presented in 2015-2016 are assessed. Another focus of the study is to research the relation of Istanbul Aydın University Summer High School program with regards to summer school students' learning style. At this study, embedded design- one of the designs of mixed method- used. The quantitative method is prioritized and the qualitative method is at a later place at the study. At the quantitative part of the study, for categorizing the lessons of summer programs according to the learning styles, the checklist used formed by the researcher. At the qualitative part, Kolb learning style inventory (1985) which is adapted into Turkish by Askar and Akkoyunlu (1993) used. The samples are 11 summer schools of universities and 42 students aged between 14-17 who participated Istanbul Aydın University Summer School Program. Data's are presented as percent and frequency by using descriptive analysis method. Within this framework, 11 university opens lectures mainly for converging learning style (n:131) and they open lectures the least for accomodating learning style (n:81). Also, there is a consistency between Istanbul Aydın University summer program and participants' learning styles.

* İstanbul Aydın Üniversitesi, Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, aysinkaplansayi@gmail.com

Keywords: Enrichment in Education, Summer High School, Learning Styles

Giriş

İçinde bulunduğumuz çağda teknolojinin de gelişmesiyle her geçen gün ihtiyaçlar artmakta ve gereksinimler farklılaşmaktadır. Eğitim dünyası da bu ihtiyaçları karşılama arayışına girmiştir. Bu arayış sonucunda çeşitli yöntem ve stratejiler üretilmiştir. Zenginleştirme bunlardan sadece birisidir. Zenginleştirme kısaca mevcut eğitimin çeşitlendirilerek müfredatın; içeriğinin ötesine taşınmasıdır. Zenginleştirme yatay ve dikey olmak üzere iki farklı şekilde ele alınır. Yatay zenginleştirme okullarda olmayan farklı derslerin ders programına eklenmesi, alan gezileri ve uzman konuşmacıların verdiği seminerlerin eklenmesi ile gerçekleştirilirken; dikey zenginleştirme müfredata eleştirel düşünme, yaratıcılık, iletişim becerileri, problem çözme becerileri gibi becerilerin entegre edilmesi ile müfredatın derinleştirilmesi ve zorlaştırılmasını içermektedir. Ayrıca zenginleştirmenin planlanmasında öğrencilerin bireysel özellikleri veya grupların genel özellikleri göz önüne alınır. Son yıllarda vakıf üniversitelerinin sayısının artmasıyla birlikte Türkiye'deki popüler olan; öğrencilere üniversite ortamını, öğrencileri üniversitede yer alan farklı derslerle tanıştırmayı ve öğrencilerin doğru kariyer seçimlerini sağlamayı hedefleyen "Lise yaz okulları" zenginleştirilmiş eğitimin örneklerindedir.

Zenginleştirilmiş eğitimin temel olarak amacı bireylerin öğrenme motivasyonlarını arttırmak, potansiyellerini tam olarak keşfetmeleri ve kullanmaları için zemin hazırlamaktır. Bu bağlamda zenginleştirilmiş eğitimin işlevsel hale gelmesini belirleyen etmenlerden birisi farklı öğrenme stillerine hitap etmesidir çünkü bireylerin hem farklı alanları tanıtmaları hem de doğru bir kariyer yönlendirmesine tabi tutulmasını amaçlayan programların çeşitli olması ve farklı öğrenme stillerine yönelik olması gerekmektedir. Kolb, öğrenme stilini, bireyin bilgiyi alma ve işleme sürecinde tercih ettiği yollar olarak tanımlamıştır (Jonassen ve Grobowski, 1999). Her bir bireyin eşsiz bir kişiliğinin olduğu ve her bir bireyin kendine ait öğrenme süreci olduğu bilinmektedir. Öğrenme sürecinin her bir boyutu bir seçim zorunluluğunu beraberinde getirir. Bu seçim insanın kalıtsal özelliklerine, geçmiş deneyimlerine ve içinde bulunduğu çevresel etkilere bağlı olarak şekillenir. Kişi soyut-somut, aktif-yansıtıcı arasındaki tercihlerini bazı karakteristik yollarla yapar. İşte bu karakteristik yollar "öğrenme stilleri" olarak tanımlanır (Kolb, Boyatzis & Mainemelis, 2001). Bu kapsamda insanların öğrenme stilleri belirlenmesi için çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalar ilk olarak Rita Dunn ile başlamıştır. Rita Dunn'un ortaya koyduğu öğrenme stilleri kavramını birçok araştırmacı çalışmıştır. Bu araştırmacılardan birisi olan David Kolb uzun yıllar boyunca topladığı veriler doğrultusunda bireylerin 4 öğrenme alanına sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu 4 öğrenme alanı neredeyse her koşul ve durumdan etkilenmektedir fakat bazı faktörler bu alanları diğerlerine kıyasla daha fazla etkilemektedir. Kolb, bu faktörleri de şöyle sıralamıştır; kişilik tipi, eğitimin belli alanlarında uzmanlaşma, profesyonel meslek tercihi, içinde bulunduğu iş ve uyarlanabilir beceriler. Tablo 1'de öğrenme stilleri ve öğrenme stillerini etkileyen beş faktör arasındaki ilişki özetlenmiştir.

Tablo 1. Öğrenme Stilleri İle Öğrenme Stillerini Etkileyen Beş Faktör İlişkisi

Etkileyen Faktör	Değiştiren	Özümseyen	Ayrıştırın	Yerleştiren
Kişilik Tipi	İçe Dönük Hissetme	İçe Dönük Sezme	Dışa Dönük Düşünme	Dışa Dönük Algılama
Eğitimde Uzmanlaşma	Sanat, Dil Tarih Psikoloji	Matematik, Doğa Bilimleri	Mühendislik Sağlık	Eğitim, İletişim Hemşirelik
Profesyonel Kariyer	Sosyal Hizmetler Sanat	Bilim Araştırma Bilgilendirme	Mühendislik Sağlık Teknoloji	Pazarlama, Sosyal Hizmetler, Eğitim
Mevcut Meslek	Bireysel Meslekler	Bilgilendirme Meslekleri	Teknik Meslekler	Yönetici Meslekler
Uyarlanabilir Beceriler	Değerlendirme Becerisi	Düşünme Becerisi	Karar Verme Becerisi	Eylem Becerisi

Kaynak: Kolb A. & Kolb D. (2013) The Kolb learning style inventory 4.0: Guide to theory, psychometrics, research & applications, s. 10.

Tabloda öğrenme stillerini etkileyen beş faktör ile öğrenme stilleri arasındaki ilişki verilmiş ve bu faktörlerden birinin de eğitimde uzmanlaşma olduğu belirtilmiştir. Kolb A. & Kolb D. (2013) ilköğretim yıllarında öğrencilerin genel bir eğitime maruz kaldığını ve bu yüzden herkesin sabit ilerlediğini söylemektedir. Bunun yanı sıra liseden itibaren öğrenciler eğitim alanında farklı konularda uzmanlaşmaya yönelmektedir. İlerleyen lise yıllarında seçtikleri bölümler ile öğrenme stillerini şekillendirirler. Örneğin; sanat, dil, tarih, psikoloji gibi derslere ağırlık veren öğrenciler, değiştiren öğrenme stiline doğru eğilim göstermektedir.

Öğrenme stillerini etkileyen beş önemli faktörden bir diğeri de profesyonel meslek tercihleri olduğu görülmektedir. Bunun nedeni ise; bir kişinin kariyer tercihi onu belirli bir özelleşmiş alana yönlendirmektedir. Böylelikle birey profesyonel meslek alanında ortak değerleri taşıyan bir grubun üyesi hâline gelmektedir. Bu gruba uyum sürecinde bireylerin; aldıkları profesyonel eğitim süreci, profesyonel iş yaşamında geliştirdikleri alışkanlıklar, başarılı olmak için yaptıkları mücadeleler ve yaşadıkları stresler nedenleriyle öğrenme stilleri önemli ölçüde değişebilmektedir (Kolb, Boyatzis & Mainemelis, 2001; Joy & Kolb 2009). Kariyer seçimi ile öğrenme stillerinin bağlantılı olması gerektiği ifade edilmektedir. Örneğin bilgisayar mühendisinin kavramsal bilgi ile deneme yapması beklenmektedir. Bu sebeple ayırıştırıcı öğrenme stiline sahip bireylerin bu mesleği daha kolay bulması, bu mesleği tercih etmesi ve bu meslekte kalıcılık sağlamaları söz konusu olacaktır. Bu görüş doğrultusunda yapılan ve yıllar süren araştırmalar sonucunda insanların meslek tercih ederken öğrenme stiline göre seçmeye yatkın olduğu görülmüştür. (Kolb, Boyatzis & Mainemelis, 2001; Joy & Kolb 2009; Jewett et al., 1987; Joy & Kolb, 2009; ALQahtani & Al-Gahtani, 2014; van der Berg, 2015; Quillin, Pritts, Hanseman, Edwards & Davis, 2013; Willcoxson & Prosser, 1996).

Ülkemizde üniversiteler lise öğrencilerine yönelik yaz okulu programları açmaktadır. Bu programların genel olarak amaçları; üniversiteyi tanıtmak, meslekler hakkında bilgi vermek, bireyde ilgi alanlarına yönelik kişisel farkındalık oluşturmak,

akademik hayatı özendirmek şeklinde sıralanabilir. Özellikle meslekler hakkında bilgi verilmesi ve ilgi alanlarına yönelik yapılan çalışmalar kendi ilgi alanlarını keşfedemeyen, kendine uygun meslek dalını fark edemeyen öğrenciler için bulunmaz bir fırsattır. Fakat konuyla ilgili sorulması gereken sorular; günümüzde üniversitelerde açılan programların ne kadarının farklı mesleklere hitap ettiği; açılan derslerin ne derece çeşitli olduğu ve açılan derslerin neye göre belirlendiği şeklinde sıralanabilir. Bu sorular derinlemesine incelenmesi gerektiği ve elde edilen bulgular üzerine açılan programlar daha da geliştirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Bu çalışmada öncelikli olarak üniversitelerin açtıkları programların bu sorular kapsamında Kolb öğrenme stilleri açısından incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu yapılırken 2015-2016 öğretim yılı yaz döneminde üniversitelerin lise yaz okulu programlarında açtıkları dersler Kolb, Boyatzis & Mainemelis (2001)'in çalışmalarında belirttikleri meslek alanları temel alınarak incelenecektir. İkinci olarak da, İstanbul Aydın Üniversitesinde açılan lise yaz okulu programına katılan öğrencilerin baskın öğrenme stilleri ile programda açılan derslerin öğrenme stillerine göre dağılımı arasındaki ilişki ele alınacaktır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırmada karma yöntem araştırma desenlerinden gömülü (içeyerleşik) desen kullanılmıştır. Bu araştırma deseninde kullanılan nicel ve nitel yöntemlerden biri diğerine göre daha ağır basmaktadır. Yapılan bu çalışmada nitel yöntem ön planda nicel yöntem ise ikinci plandadır. 2015-2016 öğretim yılının yaz döneminde açılmış üniversitelerin lise yaz okulu programının Kolb öğrenme stillerine göre dağılımı olduğu gibi verilmeye çalışıldığından nitel yöntemlerden durum çalışması kullanılmıştır.

Araştırmanın ikinci ayağında belirtilen üniversiteler arasından seçilen İstanbul Aydın Üniversitesi kapsamında açılan lise yaz okulu programına katılan öğrencilerin Kolb öğrenme stillerine göre dağılımı ile programın ilişkisi incelenmesi hedeflenmiştir. Programa katılan öğrencilerin baskın öğrenme stillerinin belirlenmesinde nicel yöntemlerden tarama modeli kullanılmıştır.

Evren/Örneklem

Araştırmanın evrenini ve örneklemini 2015-2016 öğretim yılının yaz döneminde İstanbul Aydın Üniversitesinde açılan lise yaz okulu oluşturmaktadır. Bu kapsamda İstanbul Aydın Üniversitesi lise yaz okulu programına katılan 14-17 yaş arasında 42 öğrenci araştırmanın evrenini ve örneklemini oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

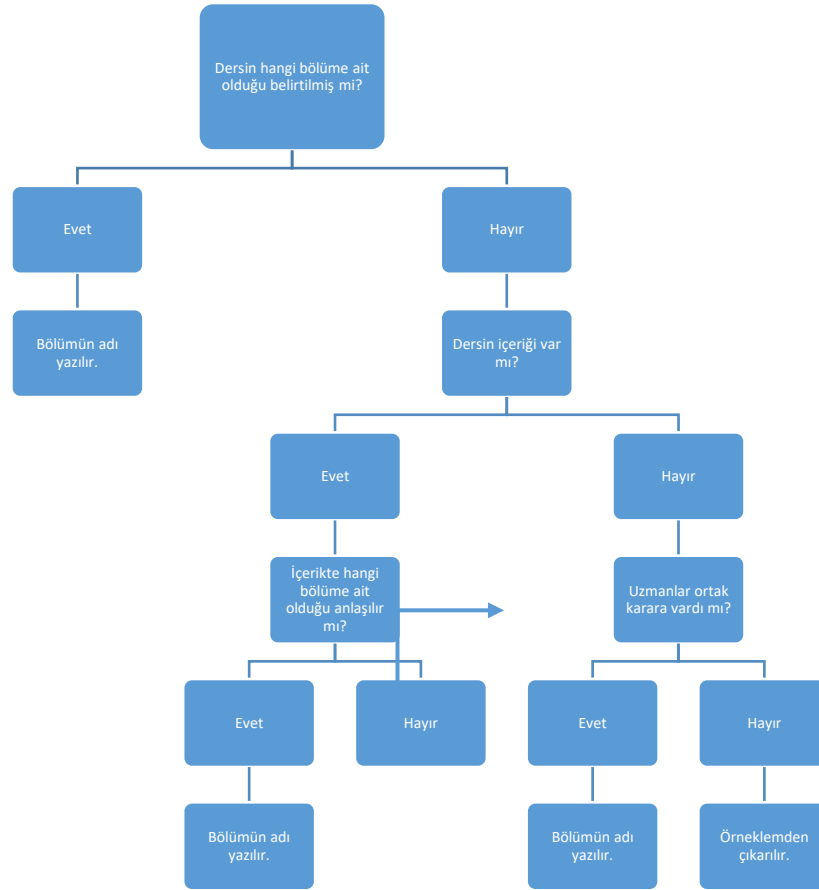
Araştırmanın nitel kısmında; lise yaz okulu programlarındaki derslerin öğrenme stillerine göre sınıflandırılması için araştırmacı tarafından oluşturulan "Kontrol Listesi" kullanılmıştır. Araştırmanın nicel kısmında ise 2015-2016 öğretim yılı yaz döneminde İstanbul Aydın Üniversitesinde yürütülen lise yaz okulu programına katılan öğrencilerin baskın öğrenme stillerini belirleyebilmek amacıyla, Kolb (1985)'un geliştirdiği öğrenme stili envanteri kullanılmıştır. Kolb öğrenme stili envanterinde her biri dörder seçenekli 12 madde yer almaktadır. Aşkar ve Akkoyunlu (1993: 42) tarafından

yapılan çalışma sonucunda ölçeğin dört boyutuna (öğrenme biçimlerine) ait geçerlik ve güvenirlik çalışmaları Cronbach-alpha ($n = 268$) ile yapılmış ve güvenirlik katsayılarının (somut yaşantı için .82, yansıtıcı gözlem için .73, soyut kavramsallaştırma .83, aktif yaşantı için .78, soyut-somut için .88, aktif yansıtıcı için .81) tatmin edici düzeyde olduğu ve Kolb öğrenme stili envanterinin Türkiye'de uygulanabileceği sonucuna varılmıştır.

Uygulama

Araştırma da betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın nitel kısmı için; üniversitelerin açtıkları lise yaz okulu programlarında verilen dersler ve içeriklerine ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda üniversitelerin web sitelerinden sundukları programlardaki dersler ve içeriklere (varsa) ulaşılmış ve bu dersler Excel ortamına aktarılmıştır. Aktarılan derslerin kodlamasında araştırmacı tarafından geliştirilen ve şekil 1'de görülen kontrol listesi oluşturulmuştur. Bu kodlama yapılırken üniversitelerin her dersi bir bölümün altında açtıkları ve açılan derslere alanında uzman öğretim üyelerinin girdiği görülmüştür. Bu sebepten her ders verildiği bölüm ile bağdaştırılmış ve bağdaştırılan bölüm meslek olarak kabul edilmiştir.

Kontrol listesine göre bütün programlardaki 431 ders tek tek ele alınmıştır. Şekil 1'de görülen kontrol listesi temel alınarak derse karşılık gelen bölüm belirlenmiştir. Bu kodlama süreci sırasıyla; dersin bir bölüm altında açılıp açılmadığına, lise yaz okulu programında verilen içerikte bölümle ilgili bilgi verilip verilmediğine ve son olarak herhangi bir sınıflandırmaya girmeyen derslerin üç uzmana gösterilmesi ve dersin hangi bölüme ait olduğuna ilişkin üzerinde fikir birliğine varılması şeklinde ilerlemiştir.

Şekil 1. Açılan derslerin kodlama kontrol şeması

Bulgular

Araştırmada elde edilen bulgular iki alt başlık altında incelenmiştir. Bunlardan birincisi üniversitelerin lise yaz okullarında verdiği derslerin öğrenme stillerine göre dağılımı iken diğeri İstanbul Aydın Üniversitesi Lise Yaz Okulu kapsamında açılan derslerin öğrenme stillerine göre dağılımı ile programa katılan öğrencilerin öğrenme stilleri arasındaki ilişkidir.

Üniversitelerin Lise Yaz Okulunda Açtıkları Derslerin Öğrenme Stillerine Göre Dağılımı

Yapılan araştırma sonucunda 11 üniversiteden elde edilen bulgular tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Üniversite Derslerinin Öğrenme Stillerine Göre Dağılımı

Üniversiteler	Ayrıştıran	Değiştiren	Özümseyen	Yerleştiren			
Ü1	4,3	7,1	4,3	4,3			
Ü2	4	5,8	4	5,8	1	6,4	1,9
Ü3	0	3,3	0	3,3	6,7	6,7	

Ü4		3,3		6,7		3,3		6,7
Ü5		0,0		5,0		0,0		5,0
Ü6		0		0		0		0
Ü7		8,6		4,3		5,7		1,4
Ü8	3	8,4	2	5,6	3	6,7		9,3
Ü9	2	9,7	3	7,7		9,8	0	2,8
Ü10	4	1,2		3,5		6,5		8,8
Ü11	7	0,3	1	3,6	3	4,6	8	1,5

Tablo 2’de üniversitelerin açtıkları derslerin Kolb öğrenme stillerine göre dağılımı görülmektedir. Yukarıdaki tablo incelendiğinde 11 üniversitenin ağırlıklı olarak en fazla ayarıştıran (n=133) sonrasında sırasıyla; değiştiren (n=126), özümseyen (n=88) ve yerleştiren (n=81) öğrenme stiline yönelik derslere yer verdiği görülmüştür. Her bir üniversitenin açtığı derslerinin öğrenme stillerine dağılımı incelendiğinde; Ü1 ayarıştırana % 14,3, değiştirene %57,1, özümseyene %14,3 ve yerleştirene %14,3 yer verdiği; Ü2 ayarıştırana %35,8, değiştirene %35,8 özümseyene %16,4 ve yerleştirene %11,9 yer verdiği; Ü3 ayarıştırana %33,3, değiştirene %33,3, özümseyene %16,7 ve yerleştirene %16,7 yer verdiği; Ü4 ayarıştırana %13,3, değiştirene %46,7, özümseyene %33,3 ve yerleştirene %6,7 yer verdiği; Ü5 ayarıştırana %30, değiştirene %25, özümseyene %30 ve yerleştirene %15 yer verdiği; Ü6 ayarıştırana %0, değiştirene %0, özümseyene %80 ve yerleştirene %20 yer verdiği; Ü7 ayarıştırana %28,6, değiştirene %14,3, özümseyene %35,7 ve yerleştirene %21,4 yer verdiği; Ü8 ayarıştırana %38,4, değiştirene %25,6, özümseyene %26,7 ve yerleştirene %9,4 yer verdiği; Ü9 ayarıştırana %19,7, değiştirene %37,7, özümseyene %9,8 ve yerleştirene %32,8 yer verdiği; Ü10 ayarıştırana %41,2, değiştirene %23,5, özümseyene %26,5 ve yerleştirene %8,8 yer verdiği; Ü11 ayarıştırana 30,3, değiştirene %23,6, özümseyene %14,6 ve yerleştirene %31,5 yer verdiği görülmüştür.

İstanbul Aydın Üniversitesi Lise Yaz Okulu Kapsamında Açılan Derslerin Öğrenme Stillerine Göre Dağılımı İle Programa Katılan Öğrencilerin Öğrenme Stilleri Arasındaki İlişki

Tablo 3. *İstanbul Aydın Üniversitesi Yaz Okulunda Belirtilen Derslerin ve Katılan Öğrencilerin Öğrenme Stilleri*

İstanbul Aydın Üniversitesi	Ayarıştıran		Değiştiren		Özümseyen		Yerleştiren	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Belirtilen Dersler		0,0		5,0		0,0		5,0
Öğrencilerin Öğrenme Stili	9	5,2	4,3	2	8,5		12	

Tablo 3'te görüldüğü üzere İstanbul Aydın Üniversitesinde liselere yönelik hazırlanan yaz okulu programına katılan öğrencilere uygulanan Kolb öğrenme stilleri envanteri sonucu öğrencilerin baskın öğrenme stilleri %45,2'si ayrıştırıcı, %14,3'ü deyiştiren, %28,5'i özümseyen, %12'si yerleştiren çıkmıştır. İstanbul Aydın Üniversitesinde belirtilen derslerin ve programa katılan öğrencilerin öğrenme stillerinin karşılaştırılmasına ve tartışmasına sonuç kısmında yer verilmiştir.

Bu araştırma kapsamında 2015-2016 öğretim yılı yaz döneminde üniversitelerin lise yaz okulu programında açtıkları dersleri Kolb öğrenme stillerine göre dağılımı incelenmiştir. Bu kapsamda ulaşılan 11 üniversitenin en çok ayrıştırıcı (n=131) öğrenme stiline yer verdiği görülmüştür. Bunun sebebi olarak da genellikle ayrıştırıcı giren meslekler; sağlık (tıp, hemşirelik, dişçilik vb.), mühendislik (inşaat, makine, bilgisayar vb.), tıbbi teknoloji ve bilgisayar bilimleri gibi ülkede çokça tercih edilen mesleklerin olması olabilir (Alper & Hakan 2004; Arslan, 2002; Owen, Kepir, Özdemir, Ulaş & Yılmaz, 2012). Formal öğrenme ortamlarında öğrenciler tek düze ve yeterli donanım olmadığı için teorik eğitime tabi tutulmakta (Karakütük vd. 2012; Akaydın, Güler & Mülayim, 2000; Geçer & Özel, 2012) ve bu durum onların informal bir öğrenme ortamı olan yaz okullarından beklentilerini farklılaştırmaktadır. Öğrenciler yazlarını ayırdıkları bir programda hem konuları derinlemesine öğrenmeyi hem de öğrendiklerini farklı materyallerle deneyimlemeyi tercih etmektedir (Foster & Shiel-Rolle 2011; Knox, Moynihan & Markowitz 2003; Markowitz 2004; Mittelstaedt, Sanker, & VanderVeer 1999; National Science Teacher Association, 1998; Fields, 2009). Bunun sonucunda öğrenciler doğrudan deneyim kazanma fırsatı bulur ve pratikte kazanılan bilgiler sayesinde teorikteki formal öğrenme süreci de desteklenmiş olur (Emmons, 1997). Bu sebeple bir hedefi de üniversite ortamını sevdirmek olan lise yaz okullarında; öğrencilere bol, farklı malzeme ve araçların sunulduğu ve uygulama imkanının yer aldığı derslerin sunulması kaçınılmazdır (Stake & Mares, 2005; Martinez, D., & Hibbs, M. 2003). Bu dersler de genellikle ya tıp, sağlık alanındaki dersler; ya da teknoloji ve mühendisliğin yer aldığı teknik dersler olmaktadır. Nitekim üniversitede yaparak yaşayarak öğrenme şansını edinemeyen; malzemeleri ve araçları kullanmayan öğrenciler üniversite ortamının farkını hissedememektedir. Üniversitelerin açmış olduğu lise yaz okullarında ayrıştırıcı öğrenme stiline ilişkin derslere fazlaca yer verilmesinin bir başka sebebi olarak yukarıda bahsedilenler de gösterilebilir.

Ayrıca bulgular incelendiğinde açılan Lise Yaz Okulu programlarındaki derslerde en az yerleştiren öğrenme stiline (n=81) uygun derslere yer verildiği görülmüştür. Yerleştiren öğrenme stili; eğitim, yönetim, ticaret, pazarlama, kamu politikası gibi meslekleri içermektedir. Lise yaz okuluna gelen öğrencilerin, ekonomik nedenlere dayanarak eğitim alanlarını cazip bulmayacağı ve seçmeyeceği düşüncesi (Akbayır, 2002; Özsoy, Özsoy, Özkara & Memiş, 2010; Çetinkaya, 2009; Bozdoğan, Aydın & Yıldırım, 2007), ticaret ve girişimcilik gibi alanlara son yıllardan itibaren önem vermeye başlaması ("Türkiye'nin Girişimcilik Potansiyeli", 2014; Yıldırım, 2016) bu durumun nedenleri olarak gösterilebilir.

Üniversiteler kendi içlerinde değerlendirildiğinde; beş üniversitenin ayrıştırıcı öğrenme stiline, beş üniversitenin deyiştiren öğrenme stiline, üç üniversitenin özümseyen öğrenme stiline; bir üniversitenin ise yerleştiren öğrenme stiline yönelik derslere daha fazla yer verdiği görülmüştür (bazı üniversiteler iki öğrenme stiline eşit

yer vermiştir). Programlarda açılan derslerin öğrenme alanlarına göre eşit dağıtılmamasının nedenleri ise; üniversitenin kendi içinde belirlediği standartlara uygun derslerin açılması, popüler alanlar göz önünde bulundurularak derslerin açılması, yıllar içinde öğrencilerin çok sevdiği derslere göre açılacak derslerin belirlenmesi olabilir.

Araştırmacı araştırmamanın ikinci ayağında İstanbul Aydın Üniversitesinde hazırlanan lise yaz okulu programına katılan öğrencilerin baskın öğrenme stilleri ile programda verilen derslerin öğrenme stillerine göre dağılımındaki ilişkiyi incelemiştir. Yapılan inceleme sonucunda programa katılan öğrencilerin baskın öğrenme stilleri ile programda açılan derslerin öğrenme stillerine göre dağılımı arasında tutarlı bir ilişki gözlemlenmiştir. Programa katılan öğrencilerin en fazla (%45,2) ayrıştırıcı stilde olduğu ve en az ise (%12) yerleştiren stilde olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra İstanbul Aydın Üniversitesinin programında en fazla (%30) ayrıştırıcı ve (%30) özümseyene yer verdiği görülürken en az ise (%15) yerleştirene yer verdiği görülmüştür. İstanbul Aydın Üniversitesinde açılan lise yaz okulu programının en çok özümseyen ve ayrıştırıcı stillerine yer vermesinin nedeni; özümseyen öğrenme stiline meslek olarak bilim (fizik, matematik, kimya, biyoloji), araştırma (sosyoloji, eğitimsel araştırmalar) ve ayrıştırıcı stili meslek olarak popüler (mühendislik, tıp, teknoloji) alanları barındırmasından dolayı olabilir. İstanbul Aydın Üniversitesi programının yerleştiren stiline en az yer vermesinin nedeni ise Türkiye’de yerleştiren öğrenme stiline daha az tercih edilmesinden dolayı olduğu söylenebilir (Çakır & Akbaş, 2013).

Kolb (2013) yaptığı çalışmada öğrenme stillerinin verilecek eğitimle etkileneceğini ve öğrencinin baskın öğrenme stillerinin zaman içinde aldıkları eğitimle değişebileceğini söylemektedir. Bu bağlamda öğrenciler bölümlere ayrıldıktan sonra belirli öğrenme stillerine maruz kalmaktadır (Örneğin; sayısal alanını seçen bir öğrenci ağırlıklı olarak matematik ve fen dersleri alacağından sürekli özümseyen öğrenme stili ile etkileşim hâlinindedir). Bu durum da öğrencilerin tek tip bir eğitim almalarına, farklı alanları keşfedememelerine ve dolayısıyla doğru meslek seçimi yapamamalarına neden olmaktadır. Bu sebeple üniversitelerin lise yaz okulları kapsamında vereceği dersleri eşit olarak dağıtması gerekmektedir (Bitran, Zúñiga, Pedrals, Padilla & Mena 2012). Böylelikle öğrenci hali hazırda lise döneminde aldığı öğrenme stiline farklı öğrenme stillerini görme veya baskın öğrenme stiline uygun meslekleri yakından tanıma fırsatı bulacaktır (Dillon vd. 2006; Lai, 1999).

Sonuç olarak üniversiteler amacına uygun bir zenginleştirme programı yapmak için lise yaz okulları kapsamında vereceği dersleri belirlerken öğrenme stillerini göz önünde bulundurarak dersleri eşit bir şekilde dağıtmalıdır. Böylelikle öğrenci hali hazırda lise döneminde aldığı öğrenme stiline farklı öğrenme stillerini görme veya baskın öğrenme stiline uygun meslekleri yakından tanıma fırsatı bulacaktır. Bu durum da farkındalığı yüksek, kendini, zevklerini daha iyi tanıyan ve doğru meslekleri tercih eden bireylerin sayısının artmasını sağlayacaktır.

Öneriler

Yapılacak bir sonraki çalışmada örneklem büyütülerek tüm üniversitelerin lise yaz okulu programa katılan öğrencilerin öğrenme stilleri ile açılan derslerin uygunluğu karşılaştırılmalıdır. Lise yaz okullarında açılan dersler dört öğrenme stiline de eşit miktarlarda açılmalı; öğrenme stilleri altındaki dersler belirlenirken üniversitenin

ihtiyaçları veya ülkenin ihtiyaçları göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca lisede öğrencilerin öğrenme stillerinin 9. Sınıfta belirlenmesi ve alana karar vermede bu öğrenme stillerinin göz önünde bulundurulması önerilebilir.

KAYNAKLAR

AKAYDIN, G., Güler, H., & Mülayim, H. (2000), "Liselerimizin biyoloji laboratuvar araç ve gereçleri bakımından durumu", **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, XIX, 19.

AKBAYIR, K. (2002), "Öğretmenlik mesleğine yönelmede ailenin ve branş seçiminde cinsiyetin rolü", *V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Dergisi*, 2: 1183-1188.

ALPER, Z., & Hakan, Y. (2004), "Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesini Tercih Eden Öğrencilerin Kimi Sosyo-Demografik Özellikleri ve Mesleğe Bakış Açıkları", **Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi**, XXX, 2: 93-96.

ALQAHTANI, D. A. & Al-Gahtani, S. M. (2014), "Assessing learning styles of Saudi dental students using Kolb's Learning Style Inventory", **Journal of dental education**, LXXVIII, 6: 927-933.

ARSLAN, K. (2002), "Üniversiteli gençlerde mesleki tercihler ve girişimcilik eğilimleri", **Doğuş Üniversitesi Dergisi**, I, 11.

BİTRAN, M., Zúñiga, D., Pedrals, N., Padilla, O., & Mena, B. (2012), "Medical students' change in learning styles during the course of the undergraduate program: from 'thinking and watching'to 'thinking and doing'", **Canadian medical education journal**, III, 2.

BOZDOĞAN, A. E., Aydın, D., & Yıldırım, K. (2007), "Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları", **Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi**, VIII, 2.

CAKIR, R. & Akbas, O. (2013), "Lise öğrencilerinin öğrenme stillerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi", **Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, XIII, 25.

ÇETİNKAYA, Z. (2009) "Türkçe öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının belirlenmesi" **İlköğretim Online**, VIII, 2.

DİLLON, J., Rickinson, M., Teamey, K., Morris, M., Choi, M. Y., Sanders, D., & Benefield, P. (2006), "The value of outdoor learning: evidence from research in the UK and elsewhere", **School Science Review**, LXXXVII,320.

EMMONS, K. M. (1997), "Perceptions of the environment while exploring the outdoors: a case study in Belize", **Environmental Education Research**, III, 3: 327-344.

FİELDS, D. A. (2009), "What do Students Gain from a Week at Science Camp? Youth perceptions and the design of an immersive, research-oriented astronomy camp" **International Journal of Science Education**, XXXI, 2: 151-171.

FOSTER, J. S., & Shiel-Rolle, N. (2011), "Building scientific literacy through summer science camps: a strategy for design", **Implementation and Assessment. Science Education International**, XXII, 2: 85-98.

GEÇER, A., & Özel, R. (2012), "İlköğretim fen ve teknoloji dersi öğretmenlerinin öğrenme-öğretme sürecinde yaşadıkları sorunlar", **Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri**, XXII, 3: 1-26.

JEWETT, L. S., Greenberg, L. W., Foley, R. P., Goldberg, R. M., Spiegel, C. T., & Green, C. (1987), "Another look at career choice and learning preferences", **Medical Education**, XXI, 3: 244-249.

JONASSEN, H. D., & Grobowski, B. L., (1999), "**Handbook of Individual Differences, Learning and Instruction**", Lawrance Erlbaum Associates. USA.

JOY, S. & Kolb, D. A. (2009), "Are there cultural differences in learning style?", **International Journal of intercultural relations**, XXIII, 1: 69-85.

KARAKÜTÜK, K., Tunç, B., Bülbül, T., Özdem, G., Taşdan, M., Çelikkaleli, Ö., & Bayram, A. (2012), "Boyutlarına göre Türkiye'de kamu liselerin fiziki koşullarının yeterliliği", **Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi**, XLV, 2.

KNOX, K. L., Moynihan, J. A., & Markowitz, D. G. (2003), "Evaluation of short-term impact of a high school summer science program on students' perceived knowledge and skills", **Journal of Science Education and Technology**, XXII, 4: 471-478.

KOLB, D. A. & Kolb A. Y. (2013), "The Kolb learning style inventory 4.0: Guide to theory, psychometrics, research & applications. Experience Based Learning Systems", https://www.researchgate.net/publication/303446688_The_Kolb_Learning_Style_Inventory_40_Guide_to_Theory_Psychometrics_Research_Applications sayfasından erişilmiştir.

KOLB, D. A., Boyatzis, R. E., & Mainemelis, C. (2001), "Experiential learning theory: Previous research and new directions", **Perspectives on thinking, learning, and cognitive styles**, I, 1: 227-247.

LAİ, K. C. (1999), "Freedom to learn: a study of the experiences of secondary school teachers and students in a geography field trip", **International Research in Geographical and Environmental Education**, VIII, 3: 239-255.

MARKOWITZ, D. G. (2004), "Evaluation of the long-term impact of a university high school summer science program on students' interest and perceived abilities in science", **Journal of Science Education and Technology**, XXIII, 3: 395-407.

MARTÍNEZ, D., & Hibbs, M. (2003), "Using summer camps to motivate rural students in science and engineering", **In Frontiers in Education**, XXIII, 2: 7-10.

MİTTELSTAEDT, R., Sanker, L., & VanderVeer, B. (1999), "Impact of a Week-Long Experiential Education Program on Environmental Attitude and Awareness", **Journal of Experiential Education**, XXII, 3: 138-48.

National Science Teacher Association. (1998), "Informal science education: Position statement of the National Science Teacher Association", **Journal of College Science Teaching**, 28, 17–18.

OWEN, F. K., Kepir, D. D., Özdemir, S., Ulaş, Ö., & Yılmaz, O. (2012), "Üniversite öğrencilerinin bölüm seçme nedenleri", **Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, VIII, 3.

ÖZSOY, G., Özsoy, S., Özkara, Y., & Memiş, A. D. (2010), "Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih etmelerinde etkili olan faktörler", **İlköğretim Online**, 9, 3.

PEKER, M., & Aydın, B. (2003), "Anadolu ve fen liselerindeki öğrencilerin öğrenme stilleri", **Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, XIV, 14: 167-172.

QUİLLIN, R. C., Pritts, T. A., Hanseman, D. J., Edwards, M. J., & Davis, B. R. (2013), "How residents learn predicts success in surgical residency", **Journal Of Surgical Education**, LXX, 6: 725-730.

STAKE, J. E., & Mares, K. R. (2005), "The Splashdown Effect: Measuring the Effect of Science Enrichment Programs on Science Attitudes of Gifted High School Girls and Boys", **Science Education Review**, IV, 4: 120-124.

Türkiye'nin Girişimcilik Potansiyeli (2014) <http://eticaretmag.com/turkiyenin-girisimcilik-potansiyeli-analiz-edildi/> adresinden ulaşılmıştır.

VAN DEN BERG, H. (2015), "Changes in learning styles induced by practical training", **Learning and Individual Differences**, XL, 10: 84-89.

WILLCOXSON, L., & Prosser, M. (1996), "Kolb's Learning Style Inventory (1985): Review and further study of validity and reliability", **British Journal of Educational Psychology**, LXVI, 2: 247-257.

Yıldırım, Ü. (2016). Girişimcilikte başarı oranları. <http://www.umityildirim.com/girisimcilikte-basari-oranlari/> adresinden ulaşılmıştır.